

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

ОРОН НУТГИЙН 2026 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛД ДҮГНЭЛТ ӨГӨХ

ОРОН НУТГИЙН 2026 ОНЫ ТӨСВИЙН ЗАРЛАГЫГ ТӨЛӨВЛӨХДӨӨ ТАТВАРЫН ОРЛОГО НЭР ТӨРЛӨӨР БҮРЭН ТӨВЛӨРӨХГҮЙ БАЙХ ЭРСДЭЛИЙГ ТООЦОХГҮЙГЭЭР САНГИЙН ЯАМНААС ХЯНАЖ, УИХ-ААС БАТАЛСАН СУУРЬ ЗАРЛАГА ДЭЭР ХӨРӨНГИЙН ЗАРДЛЫГ 2,157.6 САЯ ТӨГРӨГӨӨР, АЙМГИЙН 2026 ОНЫ ХӨГЖЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ТУСГАСАН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЗАРДЛЫГ 2,037.9 САЯ ТӨГРӨГӨӨР ТУС ТУС НЭМЭГДҮҮЛЖ ТӨЛӨВЛӨСӨН НЬ ТӨСВИЙН ҮР АШГИЙГ БУУРУУЛЖ БАТЛАХ ЭРСДЭЛИЙГ ДАГУУЛЖ БАЙНА.

АУДИТЫН КОД: ЗАА-2025/07-12-ШТА-НА

Улиастай хот
2025 он

Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа
Утас: 7046-3612, Цахим хаяг: bat-undraad@audit.gov.mn

Аудитын менежер Х.Болдбаатар
Утас: 7046-3783, Цахим хаяг: boldbaatarkh@audit.gov.mn

Ахлах аудитор Ц.Оюунсүвд
Утас: 99076038, Цахим хаяг: oyunsuvdts@audit.gov.mn
Аудитор Г.Баасанжаргал
Утас: 99032514, Цахим хаяг: baasanjargalg@audit.gov.mn

Аудитор Т.Баасанжаргал
Утас: 92012266, Цахим хаяг: baasanjargalt@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дараах хаягаар авна уу. Цахим хуудас: www.open.audit.mn

БҮЛЭГ 1

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГЫГ 2,478.0 САЯ ТӨГРӨГӨӨР НЭМЭГДҮҮЛЭХ БОЛОМЖТОЙ БАЙНА.

Аймгийн 2026 оны төсвийн суурь орлогыг 26,872.2 сая төгрөгөөр төлөвлөн Сангийн яаманд хүргүүлж, 31,289.0 сая төгрөгөөр хянаж баталсан байна.

Сангийн яамнаас орон нутгийн татварын суурь орлогыг өмнөх оноос 25.9 хувиар буюу 2,417.7 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж хянасан байна. Татварын орлого 29,699.6 сая төгрөг буюу 94.9 хувийг, татварын бус орлогыг 1,589.4 сая төгрөг буюу 5.1 хувийг тус тус эзэлж байна.

Аймгийн 2026 оны төсвийн суурь орлого 2022-2024 он /сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Сангийн яамнаас хянасан 2026 оны суурь орлого	2026 оны төсвийн төсөл	Зөрүү	Өөрчлөлтийн хувь
НИЙТ ОРЛОГЫН ДҮН	67,297.3	71,492.8	4,195.5	6.2
Татварын орлого	31,289.0	33,789.0	2,500.0	8.0
Орлогын албан татвар	25,886.8	28,386.8	2,500.0	9.7
Хөрөнгийн албан татвар	1,434.0	1,434.0	0.0	-
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	2,378.8	2,378.8	0.0	-
Татварын бус орлого	1,589.4	1,589.4	0.0	-
Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	36,008.3	36,008.3	0.0	-
Харилцах дансны урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	0.0	1,695.5	1,695.5	-

Эх сурвалж: Завхан аймгийн 2026 оны төсвийн төсөл

Орон нутгийн татварын орлогыг 8 нэр төрөлд 1,978.0 сая төгрөгөөр, татварын бус орлогыг 500.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжтой байна.

Малын тоо толгойн албан татвар: Сүүлийн 3 жилийн сумдын малын тоо толгойн албан татварын төлөвлөгөөний дундаж дүнгийн 40 хувиар ногдуулан, 2025 оны 10 сарын 31-ний өдрөөрх гүйцэтгэлтэй харьцуулан 2026 оны малын тоо толгойн албан татварын төлөвлөгөөг 678.0 сая төгрөгөөр төлөвлөх боломжтой байна.

Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар: Тус албан татварын орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийг сүүлийн 3 жилээр харьцуулахад авто тээврийн хэрэгсэл нэмэгдэж байгаатай холбоотой 2025 оны хүлээгдэж буй гүйцэтгэлтэй уялдуулан 64.0 сая төгрөгийн 50 хувиар буюу **32.0** сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжтой байна.

Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого:

Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлогыг нийт **841.6** сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжтой байна гэж үзлээ.

Галт зэвсгийн албан татвар: 2026 онд төвлөрүүлэх ёстой орлогоо бүрэн төвлөрүүлнэ гэж үзвэл тооцоолсон боломжоос 2026 оны сангийн яамны хянасан 56.0

ОРОН НУТГИЙН 2026 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛД ДҮГНЭЛТ ӨГӨХ

сая төгрөгийг хасаж, 27.1 сая төгрөгийн 30 хувиар тооцоолж, **8.1** сая төгрөгийг нэмэгдүүлэх боломжтой байна.

Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар: Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын орлогыг өмнөх онуудын давсан орлогын дундаж өсөлт, төлөвлөгөөтэй уялдуулж **134.3** сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж, төсвийн саналыг бууруулахгүй 994.4 сая төгрөгөөр төлөвлөх саналтай байна.

Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж: Орон нутгийн төсвийн орлого нэмэгдүүлэх саналд Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг 2025 онд тооцоолсон орлогын 40 хувийг төвлөрүүлнэ гэж үзэхэд 230.0 сая төгрөг төвлөрөх бүрэн боломжтой бөгөөд Сангийн яамнаас хянасан төлөвлөгөө 105.0 сая төгрөгийг хасахад тус хураамжийг **125.0** сая төгрөгөөр нэмэгдэх боломжтой байна гэж үзлээ.

Газрын төлбөр: 2023, 2024 оны давсан орлогын дундаж 383.1 сая төгрөг байна. Газрын төлбөрийн орлогыг 2025 оны төлөвлөгөө, хүлээгдэж буй гүйцэтгэл, сүүлийн 2 жилийн давсан орлогын дундажтай уялдуулж тооцоход **125.0** сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжтой байна.

Улсын тэмдэгтийн хураамж: Улсын тэмдэгтийн хураамжийн орлогыг өмнөх онуудын давсан орлогын дундаж болон 2026 оны төлөвлөгөөтэй уялдуулан тооцоолж, 34.0 сая төгрөгөөр нэмэгдэх боломжтой байна гэж үзлээ.

Татварын бус хүү, торгуулийн орлогыг 300.0 сая төгрөгөөр, орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийн дуудлага худалдааны орлогыг 200.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжтой байна.

Хүү, торгуулийн орлого: Аудитын дүгнэлт болон тус орлогын 2025 оны 10 сарын 31-ний байдлаарх гүйцэтгэлд үндэслэн, өмнөх оны өрийг тооцохгүйгээр хүү, торгуулийн орлогыг аймагт 207.0 сая төгрөг, сумдад 93.0 сая төгрөг, нийт 300.0 сая төгрөгөөр нэмэгдэх боломжтой гэж үзлээ.

Бусад орлого /Дуудлага худалдааны орлого/: ТЭЗ-ийн харьяа 64 байгууллагын хувьд хийгдсэн дуудлага худалдааны орлогыг тооцоолсон дүнгийн 52.5 хувиар буюу 200.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжтой байна гэж үзлээ.

ТӨСВИЙН ОРЛОГО НЭМЭГДҮҮЛЭХ САНАЛЫН НЭГТГЭЛ

д/д	Татварын нэр төрөл	Нэмэгдүүлэх санал (сая төгрөг)
1	Малын тоо толгойн албан татвар	678.0
2	Галт зэвсгийн албан татвар	8.1
3	Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	32.0
4	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого	841.6
5	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	134.3
6	Газрын төлбөр	125.0

ОРОН НУТГИЙН 2026 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛД ДҮГНЭЛТ ӨГӨХ

7	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	125.0
8	Улсын тэмдэгтийн хураамж	34.0
9	Хүү, торгуулийн орлого	300.0
10	Бусад орлого /дуудлага худалдааны орлого/	200.0
ДҮН		2,478.0

БҮЛЭГ 2 2026 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛД УРСГАЛ ЗАРДЛЫГ 1,786.6 САЯ ТӨГРӨГӨӨР БУУРУУЛАХ, ТӨСВИЙН ҮР АШГИЙГ 1,328.0 САЯ ТӨГРӨГӨӨР НЭМЭГДҮҮЛЭХ БОЛОМЖТОЙ БАЙНА

Орон нутгийн 2026 оны төсвийн зарлагыг төлөвлөхдөө татварын орлого нэр төрлөөр бүрэн төвлөрөхгүй байх эрсдэлийг тооцохгүйгээр Сангийн яамнаас хянаж, УИХ-аас баталсан суурь зарлагаас хөрөнгийн зардлыг 2,157.6 сая төгрөгөөр, аймгийн 2026 оны хөгжлийн төлөвлөгөөнд тусгасан арга хэмжээний зардлыг 2,037.9 сая төгрөгөөр, нэмэгдүүлж төлөвлөсөн нь төсвийн үр ашгийг бууруулж батлах эрсдэлийг дагуулж байна. Аймгийн 2026 оны төсвийн суурь зарлага өмнөх оноос 178.2 сая төгрөгөөр буюу 0.25 хувиар өссөн байна.

Орон нутгийн төсөвт байгууллагуудын орон тоог Сангийн яамнаас хянасан орон тооны хязгаарт багтаан төлөвлөсөн байна.

ТӨСВИЙН УРСГАЛ ЗАРДАЛ БУУРУУЛАХ САНАЛЫН НЭГТГЭЛ

д/д	Зардлын ангилал	Зардал бууруулах (сая төгрөг)
1	<i>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний зардал /аймгийн Засаг дарга дансанд төлөвлөгдсөн нэг удаагийн шинжтэй арга хэмжээний зардал/</i>	1,679.0
2	<i>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</i>	107.6
ДҮН		1,786.6

Орон нутгийн төсвийн үр ашгийг 1,328.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломж байна.

Орон нутгийн автозамын сангийн хөрөнгөөс орон нутгийн бодит хэрэгцээ шаардлагыг судлаагүй, хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг тодорхойлоогүйгээр 1,158.0 сая төгрөгийг төлөвлөсөн нь хууль, журамд заасан төлөвлөлтийн шаардлага хангахгүй бөгөөд сангийн хөрөнгө зориулалт бусаар, үр ашиггүй, үрэлгэн зарцуулагдах эрсдэлийг дагуулж байна.

ОРОН НУТГИЙН 2026 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛД ДҮГНЭЛТ ӨГӨХ

Орон нутгийн авто замын сангийн төлөвлөлт

№	Төсөл арга хэмжээний нэр	Зураг төсөвтэй эсэх	Төсөвт өртөг /сая төгрөг/	Санхүүжилтийн эх үүсвэрийн ангилал
1	Авто замын сангийн хөрөнгөөр цаг үеийн нөхцөл байдалтай уялдуулан нэн шаардлагатай хөрөнгө оруулалтыг хийх	Үгүй	1,158.0	ОНЗС
Нийт			1,158.0	

Аудитаар орон нутгийн төсвийн үр ашгийг дээшлүүлэх дараах боломжууд байна гэж дүгнэлээ. Үүнд:

- Их засварын зардлаас 150.0 сая төгрөгийн 2 төсөл арга хэмжээг зориулалт бус үйл ажиллагаанд төлөвлөснийг бодит хэрэгцээ шаардлагад тулгуурлан тухайн барилга, байгууламжийн насжилтыг уртасгах, их засварын шинжтэй ажлуудад төлөвлөж төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх;

- Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаас сургалт зохион байгуулах 20.0 сая төгрөгийг шаардлага хангасан төсөл арга хэмжээнд төлөвлөж, төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх;

- Орон нутгийн авто замын сангийн хөрөнгөөс 1,158.0 сая төгрөгийг төлөвлөлтийн шаардлага хангасан төсөл арга хэмжээнд зориулалтын дагуу төлөвлөж, төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх;

ОРОН НУТГИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, АЙМГИЙН ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН ХӨРӨНГӨӨР ХУУЛЬ, ЖУРМЫН ШААРДЛАГА ХАНГААГҮЙ, ЧИГ ҮҮРЭГТ ХАМААРАХГҮЙ 9 ТӨСӨЛ АРГА ХЭМЖЭЭНД НИЙТ 1,290.5 САЯ ТӨГРӨГИЙГ ЗАРЦУУЛАХААР ТӨЛӨВЛӨСӨН БАЙНА.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг хөгжлийн бодлогын баримт бичигтэй нийцүүлэн төлөвлөж, хууль, журамд заасан шаардлагыг хангаагүй 635.0 сая төгрөгийн 4 төсөл арга хэмжээ, хууль, журамд заасан чиг үүрэгт хамаарахгүй 655.5 сая төгрөгийн 5 төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн бол 70 төсөл, арга хэмжээ нь аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөртэй нийцсэн байна.

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2026 онд хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээ

№	Төсөл арга хэмжээг санхүүжүүлэх эх үүсвэр	Засаг даргын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөртэй нийцсэн төсөл арга хэмжээний тоо	Төсөл арга хэмжээний тоо	УИХ-аас баталсан дүн	2026 оны төсвийн төсөлд /сая.төгрөг/
1.	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт	34	34	4,145.0	6,301.3
2.	Аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сан	36	36	5,834.5	5,834.5
3.	Сумдын Орон нутгийн хөгжлийн сан	-	-	6,027.7	6,027.7
Нийт дүн		70	70	16,007.2	18,163.5

ОРОН НУТГИЙН 2026 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛД ДҮГНЭЛТ ӨГӨХ

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хууль, журамд заасан шаардлага хангаагүй 635.0 сая төгрөгийн 4 төсөл арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй төсөл арга хэмжээний жагсаалт /сая төгрөг/

№	Төсөл арга хэмжээний нэр	Төсөвт өртөг	Зураг төсөвтэй эсэх
1	Улиастай сумын Жинст багийн Дүнзэн байрны айл, өрхүүдийг бохир усны шугам сүлжээнд холбох	120.0	ТЭЗҮ-гүй
2	Тэс суманд бетон авто зам хийх /2026 онд 300.0 сая төгрөг, 2027 онд 500.0 сая төгрөг санхүүжнэ/	300.0	Зураг төсөвгүй
3	Улиастай сумын Жинст багийн Маамын Лхагвын байрны гадна талбайд тохижилт хийх	120.0	ТЭЗҮ, тооцоо судалгаагүй
4	Завханмандал сумын Ногоон хэрмийн зурвасын хайсыг шинэчлэх	95.0	ТЭЗҮ, тооцоо судалгаагүй
Нийт дүн		635.0	

Аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг төлөвлөхдөө ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх чиг үүрэгт хамаарахгүй 80.0 сая төгрөгийн 2 төсөл, арга хэмжээг, Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын зардлаас хууль, журамд нийцээгүй, зориулалт бус 575.5 сая төгрөгийн 3 төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөжээ.

ТӨСВИЙН ҮР АШГИЙГ НЭМЭГДҮҮЛЭХ САНАЛЫН НЭГТГЭЛ

д/д	Төсөл арга хэмжээний нэр	Үр ашиг нэмэгдэх санал (сая төгрөг)	САНАЛ
1	Их засварын зардлаас хууль, журамд заасан шаардлагыг хангаагүй, зориулалт бус 2 төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн.	150.0	Шаардлага хангасан дараагийн төсөл арга хэмжээнд зориулалтын дагуу төлөвлөж, төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх
2	Байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаас сургалт зохион байгуулахаар төлөвлөсөн.	20.0	Шаардлага хангасан дараагийн төсөл арга хэмжээнд зориулалтын дагуу төлөвлөж, төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх
3	Орон нутгийн автозамын сангийн хөрөнгөөс орон нутгийн бодит хэрэгцээ шаардлагыг судлаагүй, хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг тодорхойлоогүйгээр 1,158.0 сая төгрөгийг төлөвлөсөн нь хууль, журамд заасан төлөвлөлтийн шаардлага хангахгүй бөгөөд сангийн хөрөнгө зориулалт бусаар, үр ашиггүй, үрэлгэн зарцуулагдах эрсдэлийг дагуулж байна.	1,158.0	Шаардлага хангасан төсөл арга хэмжээнд зориулалтын дагуу төлөвлөж, төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх;
4	Аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг төлөвлөхдөө ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх чиг үүрэгт хамаарахгүй 2 төсөл, арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн.	80.0	Журамд нийцсэн дараагийн төсөл арга хэмжээнд зориулалтын дагуу төлөвлөж, төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх

ОРОН НУТГИЙН 2026 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛД ДҮГНЭЛТ ӨГӨХ

5	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хууль, журамд заасан шаардлагыг хангаагүй, зориулалт бус 3 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн.	575.5	Төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх боломжгүй, зориулалт бус төсөл арга хэмжээнүүдийг хасаж, дахин төлөвлөхгүйгээр төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх
6	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хууль журмын шаардлага хангаагүй 4 төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн.	635.0	Шаардлага хангасан дараагийн төсөл арга хэмжээнд зориулалтын дагуу төлөвлөж, төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх
ДҮН		2,618.5	

АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ

- 2026 онд орон нутгийн төсвийн орлогыг 10 нэр төрөлд 2,478.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх, урсгал зардлыг 1,786.6 сая төгрөгөөр бууруулах, төсвийн үр ашгийг 2,618.5 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжтой байна.
- Орон нутгийн 2026 оны төсвийн төсөлд төлөвлөсөн урсгал зардалд дүн шинжилгээ хийхэд урсгал зардлыг 1,325.3 сая төгрөгөөр бууруулж, аймгийн 2026 оны хөгжлийн төлөвлөгөөний төсөлд тусгасан 43 арга хэмжээг 2,755.0 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр аймгийн Засаг дарга дансанд бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг үйлчилгээний зардалд нэмж төлөвлөсөн бөгөөд Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль зөрчсөн 1,679.0 сая төгрөгийн 20 арга хэмжээний зардлыг бууруулж батлах шаардлагатай байна.
- Орон нутгийн автозамын сангийн хөрөнгөөс орон нутгийн бодит хэрэгцээ шаардлагыг судлаагүй, хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг тодорхойлоогүйгээр 1,158.0 сая төгрөгийг төлөвлөсөн нь хууль, журамд заасан төлөвлөлтийн шаардлага хангахгүй бөгөөд сангийн хөрөнгө зориулалт бусаар, үр ашиггүй, үрэлгэн зарцуулагдах эрсдэлийг дагуулж байна.
- Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт, аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хууль, журамд заасан төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй, зураг төсөвгүй 635.0 сая төгрөгийн 4 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.
- Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, аймгийн Орон нутгийн хөгжлийн сан, их засвар болон байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаас хууль, журамд нийцээгүй, чиг үүрэгт хамаарахгүй 7 төсөл арга хэмжээнд 825.5 сая төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөсөн байна.

ЗӨВЛӨМЖ

“Орон нутгийн 2026 оны төсвийн төсөлд дүгнэлт өгөх” аудитын дүгнэлтэд үндэслэн дараах зөвлөмжийг хүргүүлж байна. Үүнд:

АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ДАРГА Ш.МЯНГАНБАЯР-Т

- Орон нутгийн 2026 оны төсвийн урсгал зардалд төлөвлөсөн Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль зөрчсөн 1,679.0 сая төгрөгийн 20 арга хэмжээний зардал болон АИТХ-ын сургалт семинар, биеийн тамирын уралдаан тэмцээний зардалд төлөвлөсөн 107.6 сая төгрөгийн зардлыг бууруулж, төсвийг үр ашигтай байхаар батлах;

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА Г.ӨНӨРБАЯР-Т

- Орон нутгийн төсвийн орлогыг аудитын тооцоолсноор 2,478.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж төлөвлөх;
- Орон нутгийн 2026 оны төсвийн урсгал зардлыг 107.6 сая төгрөгөөр, аймгийн 2026 оны хөгжлийн төлөвлөгөөний төсөлд тусгасан Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль зөрчсөн 20 арга хэмжээний зардлыг 1,679.0 сая төгрөгөөр тус тус бууруулж төлөвлөн, батлуулах;
- Орон нутгийн авто замын сангийн хөрөнгөөс 1,158.0 сая төгрөгийг шаардлага хангасан төсөл арга хэмжээнд зориулалтын дагуу төлөвлөх;
- Хууль, журамд заасан шаардлага хангаагүй төсөл, арга хэмжээнд зарцуулахаар төлөвлөсөн 635.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэрийг дараагийн шаардлага хангасан төсөл арга хэмжээнд төлөвлөж, төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх;
- Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаас хууль, журамд нийцээгүй, зориулалт бус арга хэмжээнд зарцуулахаар төлөвлөсөн 575.5 сая төгрөгийн 3 төсөл арга хэмжээг хасаж, дахин төлөвлөхгүй байх;
- Хууль, журамд нийцээгүй, чиг үүрэгт хамаарахгүй 250.0 сая төгрөгийн хөрөнгийн эх үүсвэрийг шаардлага хангасан дараагийн төсөл, арга хэмжээнд зориулалтын дагуу төлөвлөж, төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх;

АУДИТЫН ТАЙЛАНГИЙН ТӨСӨЛД ИРҮҮЛСЭН ХОЛБОГДОХ БАЙГУУЛЛАГЫН САНАЛД ӨГСӨН ТАЙЛБАР:

Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Бүс, орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, бодлого төлөвлөлтийн хэлтсээс аудитын тайлангийн төсөлд 2,837.0 сая төгрөгийн зөрчлийг хасуулахаар ирүүлсэн 2 саналыг аудитын баг хэлэлцэж, дээрх зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, бусад холбогдох журмыг зөрчсөн тул саналыг хүлээж авах боломжгүй бөгөөд 2,837.0 сая төгрөгийн зөрчлийг хэвээр үлдээхээр шийдвэрлэлээ.